

Af Louise Scheibel,
journalist

"I dag er han der, hvor jeg håbede, han ville være"

En særforanstaltning for en ung mand i Herning har efter syv år med benhårdt pædagogisk knofedt gjort foranstaltningen overflødig. Den nu 18årige Jens føler sig ikke længere som et monster, men som en flink person.

"Pædagogisk konsulent ved afdelingen for specialtilbud til børn og unge i Herning Kommune, Inge Dankjær Sørensen og pædagog Inga Jensen."

Moren vidste, at der var noget helt galt med Jens, allerede da han var fire år gammel. Men først som niårig, efter mistanker om DAMP, Aspergers Syndrom og gennemgribende udviklingsforstyrrelser, fik han stillet diagnosen Huntingtons Chorea. På dette tidspunkt, tilbage i 1999, var Jens' adfærd så voldsom, at det opholdssted, hvor han boede, ikke magtede at have ham længere. Hans adfærd var ekstremt udadreagerende, og han slog både frøer og katte ihjel. Der måtte tænkes i helt andre baner.

"Da særforanstaltningen begyndte i 1999, havde Jens det meget dårligt. Han var fuldstændig ude af kontrol, havde psykotiske træk og kørte i selvsving. Han var vant til at styre verden med sin adfærd, men kunne ikke selv rumme den styring. Dengang var vi konstant to ansatte hos ham i alle vågne timer, ligesom vi havde en vågen nattevagt," husker pædagog Inga Jensen, der har arbejdet med Jens i cirka otte år.

Inga Jensen fortæller, at Jens havde en særlig fingerspidsfornemmelse for at få personalet til at reagere på hans handlinger. Han vidste, at når han for eksempel puttede personalets jakker under vandhanen og bagefter rullede dem rundt i sandkassen eller smed rundt med møbler, så greb personalet ind.

Learning by doing

Særforanstaltningen blev sat i værk i et anneks isoleret fra resten af botilbuddet Agerbo ved Herning. I begyndelsen brugte personalet tid på at skille tingene fra hinanden. Hvad var Huntingtons Chorea, hvad var psykiatrisk adfærd og psykose, og hvad var noget helt tredje? Udfordringen bestod også i, at nok havde Jens fået en diagnose, men der fandtes ingen prognose for ham.

Pædagogisk konsulent ved afdelingen for specialtilbud til børn og unge i Herning Kommune, Inge Dankjær Sørensen fortæller:

"Da særforanstaltningen gik i gang, havde jeg møder med personalet hver 14. dag og hentede viden i Vidensteamet. Det handlede om at bevare overblikket, og personalet fik supervision, hvor vi også brugte tid på debriefing. For de havde brug for at læsse af. Ved hjælp af 'learning by doing' metoden fik vi ligeså stille skruet nogle målrettede, detaljerede, pædagogiske handleplaner sammen for Jens."

Hun fortsætter:

"Jeg kunne Jens' cpr-nummer uden ad, så mange magtanvendelser var der på ham. Magtanvendelserne handlede primært om, at han ikke skulle gøre skade på sig selv, når han havde fået en idé og kørte op i en spids."

Fra monster til flink dreng

Ligeså stille begyndte handleplanerne at bære frugt, og antallet af magtanvendelser faldt drastisk. Særforanstaltningen var et langt sejt træk, hvor blandt andet brugen af en anerkendende tilgang tilskrives en del af æren for, at Jens i dag har det langt bedre, end han havde det tilbage i 1999, mener Inga Jensen.

”Jens så sig selv som et lille monster, og derfor har vi brugt meget energi på at fastholde et tankesæt, hvor det ikke er Jens, der er problemet, men i stedet hans sygdom. Fokus er på, hvilke ressourcer han har, i stedet for at konfrontere ham med hans mangler. Han har flyttet sig, og i dag ser han sig selv som en flink person,” forklarer Inga Jensen.

Stor faglighed

Men det var ikke altid lige let at løse opgaven omkring Jens. For når personalet indimellem troede, at de havde fundet koden til Jens' adfærd, måtte de ugen efter konstatere, at det langt fra var tilfældet, når noget nyt ved hans adfærd poppede op.

Spørger man Herning Kommunes pædagogiske konsulent, hvad der primært skyldes, at Jens har det godt i dag, er hun ikke et øjeblik i tvivl:

”Der har været stillet nogle helt særlige krav om psykisk robusthed, kreativ tækning og en bred, faglig værktøjskasse til personalet, som virkelig har løftet denne opgave. Hele tiden har de formået at have fokus både på udfordringen i opgaven og holde tæt kontakt til Jens' mor og det øvrige netværk omkring ham,” uddyber Inge Dankjær Sørensen.

Nye hjælpemidler hele tiden

I særforanstaltningen gjorde man meget ud af hele tiden at være på forkant, når Jens fik

det svært. Metoderne bruger pædagogerne også i dag. Når Jens bliver fastlåst af nogle tanker og noget, han vil fortælle, hjælper det ham at tegne, ligesom han også er udstyret med et kamera, så det er lettere for ham at fortælle om det, han har oplevet.

”Medarbejderne omkring Jens går aldrig i koma. De finder nye måder at gøre tingene på, for det kan godt være, at der er noget, som er svært for ham, men det er aldrig en katastrofe. For eksempel bruger personalet en del billedkommunikation, når Jens' taleevner svigter. De har også introduceret en rollator for ham, så han kan gå mere sikkert, idet hans balanceevne er blevet meget dårlig,” forklarer Inge Dankjær Sørensen.

Fællesskab og skolegang

I 2006 flyttede Jens med tilbuddet Agerbo i nyt byggeri i Herning. Samtidig begyndte han at dele fællestue og køkken med en yngre dreng. Særforanstaltningen blev ophævet.

I dag er der ikke længere to ansatte på Jens, men en medarbejder til både Jens og den yngre dreng.

Jens nyder, at drengen er der og deler sit slik med ham, ligesom de altid spiser deres måltider sammen. To gange om ugen går han i specialskole uden at være på særlige vilkår, og ugens øvrige dage tilbringer han på dagtilbuddet på sit tidligere bosted.

I dag er Jens vellidt af hele personalet på Agerbo, og tilbuddets øvrige medarbejdere vil gerne ind til Jens i modsætning til tidligere, hvor de fleste var bange for ham og helst var ham foruden.

Som pædagog Inga Jensen ser det:

”I dag er Jens der, hvor jeg håbede, han ville være.”

Huntingtons Chorea

- Huntingtons Chorea er en arvelig, uhelbredelig sygdom
- Sygdommen angriber centralnervesystemet
- Cirka 400 danskere har sygdommen
- I de fleste tilfælde bryder sygdommen først ud hos voksne
- Hos cirka 5 pct. bryder sygdommen ud før 20-års alderen

Læs mere på Landsforeningen mod Huntingtons Choreas hjemmeside www.lhc.dk

Huntingtons Chorea hos børn

- Ses hos begge køn og er som regel arvet fra faderen
- Fremtrædende adfærdsvanskeligheder og manglende evne til at følge med i skolen
- Kan have udtalt talebesvær og vrangforestillinger
- Kan udvise destruktiv adfærd
- Stivhed i muskulaturen og manglende koordination af bevægelserne